

ДЕМОГРАФІЧНИЙ СТАН КРАЇНИ ЯК НАСЛІДОК ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Пушкаревська Ауріка Євгеніївна
здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет

Демографічний стан у державі протягом останніх років ускладнився до того, що є всі докази вважати Україну територією критичного демографічного стану і особливо тяжким у селищах та в окремих регіонах. Стиснення чисельності населення в країні набуває негативних наслідків як з погляду демографічної основи його відтворення, так і з економічного погляду. Ускладнює демографічні проблеми й активна еміграція населення. Серед емігрантів велику частину складають висококваліфіковані фахівці. Декілька мільйонів громадян України, залишаючи свої родини, працюють за кордоном.

Міграційні процеси, складниками яких є стаціонарна, або постійна, сезонна, трудова маятникова міграція та еміграція, значною мірою впливали і впливають на ефективність і раціональне використання трудового потенціалу як в Україні у цілому, так і в окремих регіонах. Міграція населення є одним із важливих чинників, які обумовлюють зміну кількості населення країни та його розподіл між окремими регіонами і населеними пунктами. Міграційна поведінка людей виступає одним із загальних індикаторів проблем соціально-економічного розвитку як країни, так і окремих регіонів та зумовлює важливість уваги держави до цього соціально-політичного й економічного явища. [1]

Населення України всякчас скорочується внаслідок демографічних, еміграційних процесів, а останнім часом і через військовий конфлікт на Сході країни. Так, скорочення населення у результаті демографічних процесів (зменшення народжуваності, старіння) визнається цілком природним, та подібним такому, що характерне розвиненим країнам світу, тоді як зменшення

населення уразі еміграції вказує на сукупність не вигідних умов всередині країни, які виштовхують жителів у міжнародні міграційні процеси. Висока заробітна платня і загальні економічні дані в країнах призначення є найсильнішими поштовхами для міграції. Серед інших причин, що зумовили трудову міграцію, можна відмітити такі: вищі стандарти життя, розвиток демократії, культурна та мовні подібності, соціальні мережі за кордоном.[2]

Протягом останніх років міграція в Україні набула принципово нового характеру та якості, змінилися переваги. У результаті переходу сільських мешканців до міст, утворилися системи з високою організацією міського народонаселення. Водночас у сільській місцевості в багатьох регіонах розширюються кордони слабо заселених територій, виводяться з господарського обігу значні площі земель. Багаторічний перехід сільської молоді до міст України та за її межі визначив перебудову всіх демографічних структур і процесів у селищі, що супроводжувалося з підвищенням частки осіб пенсійного віку, зростанням смертності, скороченням народжуваності, зменшенням природного приросту сільського населення.[3]

Під дією воєнної сутички та повної економічної кризи еміграційні настрої населення зростають. Зусиллям вирішити життєві проблеми у спосіб працевлаштування за кордоном сприяє й досягнений українцями досвід роботи за межами держави, потужні міграційні мережі, що сформувалися впродовж останніх десятиліть. Опитування, проведене на замовлення Міжнародної організації з міграції навесні 2015 року, відобразило, що 8% українців планують найближчим часом розшукати роботу за кордоном або вже її знайшли. За показниками аналогічного дослідження 2011 р., таких було 6%. [4]

Таким чином, посилення міграційних є тенденцією сучасних міжнародних економічних відносин. Процеси міграції є актуальною проблемою для більшості країн, як у контексті неконтрольованості масштабів, так і в контексті впливу на соціально-економічні процеси. Цей напрям притаманний Україні і підкреслюються здебільшого в міграції більш активного прошарку населення. Безумовно, процеси міграції спинити неможливо, проте можна їх

скорегувати. Лише глибокі реформи у всіх сферах (економіка, освіта, медицина, судова система тощо) та покращення рівня життя населення буде сприяти скороченню процесів міграції в Україні.

Список використаних джерел

1. Журнал «Економіка і суспільство». Основні причинно-наслідкові зв'язки міграційних потоків населення Хмельницької області та їх вплив на рівень трудового потенціалу : випуск # 12 / 2017 – Режим доступу : http://economyandsociety.in.ua/journal/12_ukr/82.pdf

2. Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління (Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.12.2016 № 1604) - <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1058>

3. Управління трудовим потенціалом : навч. посіб. — К.: КНЕУ Васильченко В. С., Гриненко А. М., Грішнова О. А., Керб Л. П. , 2005. — 403 с.

4. Міграція в Україні: факти і цифри-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iom.org.ua>

Науковий керівник Христенко О.А., доцент кафедри економіки підприємств, Миколаївський національний аграрний університет